

Motto: Těžké časy dělají silné muže.
Silní muži dělají dobré časy.
Dobré časy dělají slabé muže.
Slabí muži dělají těžké časy!!!

Jak jsme žili ve Slavkově před sedmdesáti lety, když jsme byli ještě dětmi.

Slavkov je malá vesnice na úpatí Bílých Karpat pod Javořinou. Žije v ní asi 660 obyvatel. Mé vzpomínky začínají na jaře roku 1945. Okolo nás již byla v poslední fázi válka. Byli u nás ubytováni tři Němci, mladí, asi dvacetiletí kluci, kteří stále naříkali, že už nechtějí, aby válka pokračovala, aby už byl konec. Říkali „Hitler kaput!“ Nás s bratrem brali na koníčka a dělali nám písťalky z vrbových prutů. Všechno vypadalo velmi idylicky. Tak jsme to viděly my děti. Jinak to bylo s rodiči. Ti stále žili s obavami, co se stane, když Němci se náhle změní. A z hrajících si kluků se na jeden povel stanou nenávistná, vraždící monstra. Tyto obavy se však naštěstí nevyplnily.

Když se fronta blížila, bylo slyšet dunění děl. Němci vojáky odvelili a víc jsme o nich neslyšeli. Asi našli smrt někde u Dubníčku, kde jsme po válce viděli vykopané okopy směrem k nové silnici. Taky jsme pozorovali leteckou bitvu nad Lipinami. Jedno letadlo dostalo zásah a za ním se táhla dlouhá, černá čára. Daleko později jsem se v jednom časopise dočetl, že u Vlčnova je pochován rumunský poručík, který se tam na konci války zřítíl.

Sousedé si vykopali ve svahu u potoka bunkry. Jednou odpoledne přišel do našeho domu německý frontový voják, oblečený do kožíšku, s pancéřovou pěstí, a vystřelil do jednoho bunkru. Bylo mu jedno, jsou-li v něm lidé. Byla to taková rána, že nám vypadaly tabulky z oken. Velké štěstí bylo, že v té době v bunkru nikdo nebyl. Jeden důstojník, který se právě holil, se při tom řízl a okamžitě ho poslal na frontu.

Kopat bunkry na takovém místě byla velká chyba, protože za několik dnů tam ruská letadla shodila bomby, protože bunkry vypadaly jako maskovaná děla. Dopadly tam celkem tři. Jedna spadla za potokem blízko bunkrů, druhá spadla těsně za plot naší zahrádky a třetí spadla vedle našeho domku. Přitom vytvořila kráter asi dva metry hluboký a střepiny se rozletěly do všech stran. Jedna střepina se zasekla do trámu v kuchyni a další do trámu na půdě. Mnoho střepin jsme nacházeli ve stromech.

V té době již celá rodina byla schována ve sklepech u Lukášů uprostřed vesnice. Němci sebrali taťku a Jožku Srnce a odvedli je k Dubníčku, odkud museli vynášet raněné. Pro nás to bylo velké utrpení, když jsme se strachovali, jestli se taťka vrátí. Taťka po návratu říkal, že je Rudá armáda ostřelovala dělostřeleckými granáty, které vydávaly charakteristický, hvízdavý zvuk. Taťka přitom pozoroval zkušeného frontového vojáka, který podle zvuku poznal, který granát vybuchne blízko nich, a podle něj zalehli k zemi. Přitom praštili o zem s nosítkami i s raněným Němcem. Měli velké štěstí, že je Němci, až došli do Slavkova, propustili.

Když jsme se šli schovat k Lukášům do sklepa, právě jel po silnici směrem ke škole obrovský tank. A za ním šlo několik německých vojáků. Po válce jsme viděli ten tank u hrušky, blízko k Hornímu Němčí. Tank byl zničený protipancéřovým granátem.

Rudá armáda Slavkov osvobodila 26. Dubna 1945. Při kontrole sklepa, kde jsme byli uschováni, vzal mne s bratrem jeden ruský voják do náručí a řekl: “Němci takové děti házejí do studní. My takoví nejsme. My děti pocelujeme!” Pak nám rozdál bonbony.

Fronta se přehnalala a dunění děl se přesunulo směrem k Veselí nad Moravou. S babičkou Lukášových jsme obcházel Slávkov a babička hodnotila napáchané škody. Babička konstatovala, že škody ve Slávkově, způsobené válkou nejsou tak velké, vzhledem k tomu, jaká tragédie se odehrála.

Po osvobození jako děti jsme si hráli za naší zahrádkou. Přeskakovali jsme nějaký předmět. Když to moji rodiče zjistili, hnali nás pryč od toho místa. Nevěděli jsme proč. Vysvětlili nám, že předmět, který jsme přeskakovali, byla nevybuchlá bomba. Kdyby vybuchla, nikdo z nás by to nepřežil. Bombu nejdříve tři kluci odnesli do potoka. Já jsem se díval, jak přes bombu teče voda. Když rodiče zjistili, že jsem se opět přiblížil k bombě, nebyli schopni slova. Za trest mi bylo zakázáno chodit ven z domu. Teprve za několik dní odvezli bombu pryč a my jsme museli v době manipulace s ní jít až za Bahulovu stodolu.

My kluci jsme měli po válce plno nábojů do pušek a kulometů. Vytloukali jsme z nich kulky a střelný prach jsme vysypali do řádku. Klepnutím kladívkem o kámen jsme střelný prach zapálili. Líbilo se nám, jak prach rychle hoří.

Po válce jsme si často hráli na partyzány a fašisty. Tato hra se najednou málem zvrhla. Zdeňk Srnec a spol., jako fašisté chytili partyzána Zdeňka Stojaspala, kterého oběsili. Moc nechybělo, aby zemřel doopravdy.

Pamatuji si na obecního bubeníka, který obcházel obec a sděloval občanům každodenní zprávy.

Zajímavé je to co jsme jedli, když masa bylo málo. Naše mamka vařila velmi chutná jídla z mouky. Byly to především guliváry, které byly z ovoce, především ze zralých trnek, nebo durancí. Další velmi oblíbené jídlo byly pěry. Ty byly vyrobeny z těsta, plněného povídky a posypané mákem a cukrem. Dalším velmi oblíbeným jídlem byly šlízky, posypané mákem a cukrem. Nikdy jsme netrpěli hladem.

Škola byla uprostřed obce tam, kde je teď místní úřad. Ve škole byly dvě třídy a tělocvična. Do jedné třídy byly umístěny děti z prvního a druhého ročníku, do druhé třídy chodily děti třetího, čtvrtého a pátého ročníku. V přízemí byla tělocvična. Od šestého ročníku se chodilo do měšťanské školy v Horním Němčí. Ředitelem základní školy byl v té době pan Ondračka.

V roce 1949 byl naším učitelem pan Doležal, který zavedl několik novinek. Předně zavedl pro slabší žáky doučování lepšími žáky. Já jsem na příklad doučoval Petra Lukáše. O výsledku jsem musel vyplnit na čtverečkováném papíru, jak bylo moje doučování dle mého názoru úspěšné. Na jedničku jsem vyplnil čtvereček červenou barvou, na jedna mínus jsem vyplnil pouze polovinu čtverečku. Na dvojku to byla modrá barva a na trojku zelená. Čtyřka byla hnědá barva a pětka byla černá. V případě, kdy jsme se neučili, zůstal čtvereček nevyplněný. Myslím, že to byl dobrý systém. Vedl nás k tomu, že jsme sami museli danou látku zvládnout, abychom potom mohli doučovat svého spolužáka. Vedl nás rovněž k odpovědnosti za sebe i za spolužáka. K tomu si pan učitel každého žáka nakreslil. Při portrétování jsme mu seděli jako modely. Podotýkám, že v té době jsem chodil do třetího ročníku základní školy.

Školní zahrádka. V rámci ručních prací jsme chodili pracovat na školní zahrádku, která byla vzdálena asi 800 metrů od školy. Já jsem si přinesl rýč, který používala moje mamka, když chodila do řepy. Vysloužil jsem si posměch spolužáků, zvláště Fanuše Švardaly, že s takovým rýčem toho moc neudělám.

Několik příhod z mých pamětí (e-knihy jedou - Ing. Pochylý „Jak jsem bojoval s rybami.“)

„Na začátku padesátých let jsme byli kluci, kterým nebylo nic svaté. Bydleli jsme u potoka, zvaného Okluky. Voda a všechno živé kolem potoka nás nesmírně lákalo. Viděli jsme velké ryby v našich očích. Na příklad tloušť 30 cm to už byla velryba. Dovedl jsem sedět celé hodiny

a dívat se na proudící vodu. Jednou, bylo to ve druhé třídě základní školy, jsme mněli přes poledne dvě hodiny volno. Odpoledne bylo pouze náboženství. Já jsem jenom na chvilku šel pozorovat ryby do potoka, kde bylo plno střevlí a tloušťů. Když jsem si myslel, že je čas jít do školy, nechal jsem ryby rybami a pelášil na náboženství. Do školy jsem přišel akorát včas. Zrovna se celá třída modlila. Já jsem se tedy postavil a taky se modlil. Když modlitba skončila, třída k mému překvapení odcházela domů. To mne polil smrtelný strach. Farář Huňka se na mne zle podíval a ukázal mi, kam si mám stoupnout. Jeho nejoblíbenějším trestem bylo bití pěstí do zad. Od té doby nesnáším náboženství. Poznal jsem tak, že čas je relativní. Utíká tam, kde je příjemně a vleče se tam, kde to nechceme.

Jako kluci jsme byli parta: Jaroš Habarta, Vojta Ondra, můj bratr František a já. Jednou jsme byli v Dolních Kůtíkách a v jedné tůni jsme viděli pěkné ryby. Vrhli jsme se do tůně a snažili jsme je chytit. Najednou Vojta zařval: „Mám ji!“ Když se naše pozornost upřela na Vojtu, museli jsme se hlasitě smát. Vojta si držel nohavice trenýrek a v nich se třepala asi 30 cm dlouhá ryba. Když jsme se radovali, že máme rybu, přišel tam jakýsi chlap z Dolního Němčí, sebral nám rybu a hnal nás jako záškodníky se slovy, že on si tam ty ryby nasadil a my mu je kráde- me. Potom si tu rybu schoval pod hromádku fazolí. My jsme ho z povzdálí pozorovali a v nestřeženém okamžiku Vojta se přikradl k hromádce a rybu mu ukradl. Potom jsme upalova- vali pryč, jako by nám hořela koudel u zadku.

Na základní škole jsem měl spolužáka a kamaráda Staňu Mančíka. O prázdninách se stáva- lo, že potok vysychal, netekla v něm téměř žádná voda. Jednou jsme v jedné tůni v Dolních Kůtíkách objevili velké ryby. Abychom je dostali, Staňa si vypůjčil z Družstva čerpadlo, „rake- tu“, na ruční pohon. Dotáhli jsme ji na místo u tůně. Ale zjistili jsme, že do tůně stále přitéká voda. Proto jsme přehradili potok a začali jsme čerpat vodu z tůně. Střídali jsme se. Když jsme téměř vyčerpali vodu, stačilo ji zakalit a pochytat ryby. Než jsme se k tomu dostali, hráz nám přetekla, byla již skoro tma a my museli domů a táhnout těžkou raketu zpět do Druž- stva. Vraceli jsme se udřením, bez ryb. Od té doby jsme se nepokoušeli čerpat vodu z potoka, ale našli jsme jiný způsob. Tím byly vzduchovky. Když svítilo sluníčko, ryby se vyhřívaly na mělčině. Zalehli jsme na břeh, odkud jsme měli výborný výhled. Zamířili jsme a vystřelili téměř současně. Rybu jsme trefili a hádali jsme se, kdo ji trefil. Měla dvě rány. Já jsem se hádal, že jsme rybu trefili oba. Dnes, po více než šedesáti letech se musím kamarádovi omlu- vit. Musím taky zmínit jednu nepříjemnou věc. Jeden den, když jsme přišli ze školy, plavaly ryby proti proudu přes mělčinu. Nevěděli jsme, co se stalo. Teprve až jsme přišli blíž a cítili jsme zápach, došlo nám, že voda smrděla močůvkou, kterou vypustili do potoka pravděpo- dobně z nového kravína v Horním Němčí. Bylo nám do pláče. Od té doby jsem v potoku nevi- děl větší ryby, pouze několik piskořů.“

Sport. Naše vesnice žila fotbalem. Fotbalové hřiště se vybuďovalo v padesátých letech. Do té doby jsme hráli na malém hřišti u potoka v horním konci naší obce. V pozdější době bylo hřiště upraveno tak, že v zimě na něj byla svedena voda z potoka a na vzniklé ploše po zamrznutí bylo kluziště.

V naší první jedenáctce, která slavkovský fotbal stvořila, hráli takoví fotbalisté jako na pří- klad Zdeněk Machálek, který hrál pravé křídlo, byl velmi rychlý a dával krásné góly, Radoš Mančík levé křídlo, dobře centroval a uměl perfektní kličku. Později Fan Švardala, který byl na hrotu útoku jako střední útočník, byl jako tank, těžko ho bylo odstavit od míče. Záložníci Zdeněk Adamec a Jan Vávra uměli vystřelit z dálky. V obraně hrál Zdeněk Mančík, Pepa Jur- čák a taky Jan Zetka. A nakonec vynikající brankář Fanek Bartoš. Trenérem byl Fanek Ondra. Pokladníka a hospodáře dělal otec fotbalistů Adamec.

V té době se hrál útočný fotbal, vyhraje ten, kdo dá více gólů. Rozestavení hráčů bylo takovéto: v přední řadě bylo pět útočníků, za nimi tři záložníci, dva obránci a brankář.

Takto vypadala sestava koncem padesátých a na začátku šedesátých let, která slavkovský fotbal proslavila:

Levé křídlo	levá spojka	střední útočník	pravá spojka	pravé křídlo
Radoš Mančík	Josef Rybníkář	Franišek Švardala	František Pochylý	Zdeněk Machálek

Levý záložník	střední záložník	pravý záložník
Jan Vávra (Zdeněk Uher)	Pepa Jurčák	Zdeněk Adamec (A. Kadlček)

Levý obránce	pravý obránce
Jano Dzurák (Jan Zetka)	Zdeněk Mančík

Brankář
František Bartoš

Teprve později se systémy měnily. Vyhraje ten, kdo dostane míň gólů. Na příklad obrana byla posílena středním obráncem, kterému se říká stoper. Jako poslední instance byl brankář (gólman).

Na každý zápas jsme se těšili a nemohli jsme se dočkat neděle. Po prohraném zápase jsme zpívali:

SK Slavkov to jsme my,

fotbalisté veselí,

prohráli jsme vem to d'as,

V nedělu sa hraje zas!

Na oslavu fotbalistů SK Slavkov 1955 jsme složili s bratrem písničku, která nebyla nikdy zveřejněna. Teprve teď bude mít premiéru. Nápěv je velmi jednoduchý:

Když Fanek Bartoš v brance, vypíchne jisté šance,

mrštný jak lasička, bystrý jak Plánička,

nikdo ho nepřekoná.

Máme též dobrých beků, stojí vždy na svém fleku,

Když Mančík ožralý, zápas je prohraný,

máme to zpečetěný.

Záloha to je klasa, když hraje všecko jásá,

Jan Vávra centruje, nikdy se nemine,

když útok podporuje.

Křídla jsou převýborná, jak zahrát vždycky pozná.

Mančík to centruje, Machálek šutruje,

Vedeme jedna nula.

Ve Slavkově jsou dva potoky, které odvádějí vodu z okolních lesů a polí. Je to především potok Okluky. Název Okluky má podle zátočin, které vedou od Horního Němčí až k Dolnímu Němčí. Tento potok teče za naší zahrádkou, jeho břehy jsou lemovány vrbami. Často jsem poslouchal šumění vody a při bouřkách se toto mírné šumění proměnilo v hrozivý hukot a nebezpečné dvoumetrové vlny braly vše, co jim stálo v cestě včetně plotů. V létě však potok vysychal, netekla v něm žádná voda. V roce 1947 na příklad vyschly skoro všechny studny ve Slavkově, vyschl i potok a můj dědeček v něm kopal hlubokou jámu, aby se dostal k vodě pro domácí zvířata, která jsme v té době chovali. Jinak nám potok dával mnoho radostí nejen tím, že v něm bylo velké množství ryb, které jsme chytali do koše, nebo na udici vyrobenou z lískového prutu, konopné šňůry a háčku ze špendlíku. Ale také tím, že v létě jsme si dělali stav, tj. přehradili jsme potok drny a získali jsme tak nádrž, ve které bylo mimálně po prsa vody, takže se dalo koupat, jezdit na neckách a stavět vodní mlýnky.

Druhý potok Vodonč, odvádí vodu ze Zlejšov a rozděluje vesnici na Horní a Dolní konec. Na tomto potoku byla v padesátých letech vybudována nádrž, ve které bylo dobré koupání a relaxace na březích nádrže. Voda, která tekla z Draha, byla odváděna hlubokým příkopem, který ústil do potoka Okluky a dále příkopem, který byl sveden do Vodonče.

Stohy slámy, které byly postaveny různě po vesnici, nás inspirovaly k různým hrám jako je skákání ze stohu, obíhání stohu a podobně. Jednou při obíhání stohu jsem se srazil se Staňou Zámečnickem tak prudce, že nám oběma vyrostly boule na čelech. Připadali jsme si jako čerti.

Přišla zima. Potok zamrzl, jen voda pod ledem si udělala cestičky a vytvářela v ledu různé obrazce. To mne tak fascinovalo, že jsem se nemohl od toho pohledu odtrhnout. Na ledové ploše za Gazdovými jsme si udělali hřiště a hráli hokej. Hokejky jsme si udělali z vrbových větví a puk byl z kousku dřeva. Brusle jsme měli kolombusky, nebo polokolombusky, které byly upevněny na botách pomocí klíčky.

Také jsme sáňkovali a to ve Štefaníkově uličce. Ulička byla dost strmá a po obou stranách byly hluboké příkopy. Na zledovatělé ploše uličky jsme si hráli na obchodníky a piráty. Úkolem pirátů bylo stočit saně obchodníků do příkopu. Nebylo to snadné. Těžké saně v plné rychlosti stočit tak, aby sjely do příkopu a přitom neporazily piráta. Já jsem měl na nohou brusle a těmito jsem řídil saně. Někdy se podařilo projet přes náš dvorek až do potoka.

Na bruslích jsme sjížděli taky Kovářův kopeček, což bylo pouze pro odvážné.

Lyžovat jsme chodili na Kopanku, nebo do Zlejšov, kde se velmi dobře sáňkovalo hlavně večer při svitu měsíce. Tam jsem taky zlomil jedny saně. Lyže jsme měli dřevěné, bez kovových hran. Vázání bylo kožené, které nám často padalo. Lyžovat jsem jezdil velice rád, ale kuriózní je, že jsem projedil Vysoké Tatry, Nízké Tatry, Beskydy, Krkonoše, Krušné Hory, ale nikdy jsem nelyžoval na Javořině, kterou jsem měl přímo pod nosem.

Do školy v Horním Němčí jsme v zimě jezdili na bruslích až do doby, kdy se cesty začaly posypávat, protože začala jezdit Galušková pravidelná autobusová doprava. Na posypané silnici se nedalo bruslit. To nás velmi štvalo.

Dlouhé zimní večery si tetičky krátily dráním husího peří. To se sešlo několik žen u jednoho stolu a při tom si povídaly. Většinou šlo o osobní zážitky, hrůzostrašné povídky, jako že šly kolem hřbitova a slyšely kroky, jako kdyby je někdo pronásledoval. Někdy se vystrašily tak, že se bály jít samotné domů. My děti jsme se schoulily pod peřinu a ani jsme nedutaly. Nejvíce se nám líbil konec draní-oldomáš. To bylo napečeno různé cukroví a my jsme z toho profitovali.

Taky jsme závodili na kolech a cestu do školy jsme si zkracovali po úzkém chodníčku kolem potoka za ploty zahrádek ke křížku směrem k Hornímu Němčí. To byla cesta odvahy.

Ráno, než jsme šli do školy, sešli jsme se u Vojty Ondry. Jaroš Habarta, Zdeněk Srnec a já a stříleli jsme do terče ze vzduchovky. Broky vyráběl Vojta z olova. Potom jsme upalovali na kole do školy.

Chodili jsme do Sokola, kde jsme se pod vedením bratra cvičitele učili různým cvikům, jako byly např. zejména přemety, salta, cvičení na žíněnce, na bradlech, na koni, hrazdě a kruzích.

Taky jsme chodili do pionýra, kde jsme hráli různé společenské hry, nacvičovali písničky, které jsme pak předváděli při různých společenských událostech ve Slavkově.

Přišlo jaro a já jsem chodil do Horních Kútíků, kde rostly petrklíče a fialky, které jsem nosil naší mamce.

Čekali jsme, až budeme moci hrát fotbal. Dlouhou chvíli jsme si krátili různými hrami jako na příklad to byly kuličky, palestry, kočuda, karty a také jsme vyráběli praky, k čemuž jsme používali letecké gumy. Mistr v používání praku byl Francek Zapletal, který trefil tůňka na deset metrů.

Na plácku za Mračkovou a Němcovou zahrádkou u potoka jsme hráli hlavičky s malým gumovým míčkem. To taky uměl velmi dobře Zdeněk Lečbych, který bohužel zahynul při návratu z Teryho chaty na Javořině.

Tato silnice se stala rovněž osudnou pro Zdeňka Krhovského, který tam zahynul a Jožku Borýska, který byl jako spolujezdec na motorce těžce zraněn.

Také jsme hodně četli, vypůjčovali jsme si knihy ve zdejší lidové knihovně.

Červen-krásný měsíc. Je charakteristický tím, že se blíží prázdniny a všude okolo dozrává první ovoce. Po obou okrajích nové silnice, která byla vybudována v roce 1935, byly vysázeny třešně. Od zatačky před Slavkovem až k průkopu. Dozrávaly na nich výborné chrupky a také černice. Ty nás tak lákaly, že jsme na ně chodili, jenom jsme museli dávat pozor, aby nás přitom nechytil pohrabáč (cestář).

V létě jsme sbírali bylinky, hlavně hluchavku bílou, lipový květ, chodili jsme do lesa na dobromysl, sbírali jsme šípky. Také jsme sbírali maliny, ze kterých mamka vařila výbornou malinovou a také je přidávala k rybízovému vínu. Chodili jsme taky do lesa na houby. V lese u potůčku jsme chodili kolem bunkru, který tam připravili lidé ze Slavkova partyzánům v průběhu války. Když jsme s bratrem šli kolem deváté hodiny, houbaři již šli z lesa a nesli plné košíky hub. Smáli se nám, že houby jsou již vysbírané. Vraceli jsme se kolem poledne s plnými košíky hub. To byly krásné časy.

Na tomto místě si dovolím ocitovat jednu kapitolu z mých pamětí cukrovarníka (obec Slavkov, rodáci, Ing. Pochylý „Jak jsem válčil v cukrovarech“):

„Bývalo zvykem, že o prázdninách jsem šel na brigádu. Tentokrát to byla STS ve Slavkově. Dostali jsme úkol posekat trávu na Lesné. Ráno jsme se zastavili v hospodě, kde se „tankovala“ borovička. Potom jsme vyrazili do kopce na Lesnou. Já jsem se bál a traktorista, se kterým jsem jel, když viděl, jak se bojím, schválně jel od příkopy k příkopu, jako totálně ožralý. Nicméně přijeli jsme na kopec na Lesnou. Viděli jsme zbývající dva traktory až dole pod

kopcem. Tak milý traktorista si to namířil rovnou s kopce přes louku za nimi. Musím předeslat, že před několika lety zde probíhala urputná bitva při osvobození Moravy. Na louce bylo plno děr od dělostřeleckých granátů. Hnali jsme se s traktorem s kopce díra nedíra. Já jsem stál na zadní části traktoru a úpěnlivě jsem se držel páky, kterou se zvedala kosa. Když jsme vjeli do jedné díry, páka se zvedla a praštila traktoristu do žeber takovou silou, že omdlel. Řítily jsme se z prudkého kopce, traktorista měl hlavu svěšenou na volantu a já jsem neměl žádnou šanci. V záchvatu o zachování svého života jsem rychle sahal po ruční brzdě. Když vtom se traktorista probral a znovu se chopil řízení traktoru. Když jsme přijeli až k dolní části, narazili jsme na cestu, která nás křížovala. Traktorista prudce zatočil traktor doleva a v ten moment jsme se káceli z prudkého svahu pod námi. Já jsem se v tu chvíli loučil se životem. Najednou se náš pád zastavil. Traktorista mi řekl, abych vylezl. Než jsem se vyhrabal, byl už on dávno venku. Co se stalo, co nás zachránilo? Byla to kosa, která se zapíchla do země a tak naše převrácení zastavila. Traktorista však neztrácel optimismus. Řekl mi, abych traktor podepíral, aby se nepřevrátil, že se pokusí nastartovat a vyjet. Já jsem byl v takovém transu, jako kdybych ty borovičky vypil já. Traktor jsem podepřel a traktoristovi se podařilo vyjet na cestu. Pokračovali jsme se sečením, ale na každé úvrati jsem šel raději pěšky za traktorem. Potom vjel traktorista do další díry po granátu, prasklo pero na kose a museli jsme jet domů. Od té doby jsem s tímto traktoristou nejel.“

Když nastaly žně, používaly se již samovazy místo kos, a snopy obilí se skládaly do mandelů. Moje mamka chodila pracovat k mlátičce obilí. Práce probíhala tak, že k mlátičce byl přistaven žebříňák naložený až po vrch snopy obilí. Fůra byla zajištěna dřevěným pauzem. Pauz byl odstraněn a jeden pracovník vidlemi přehazoval snopy obilí na mlátičku druhému pracovníkovi, který snopy rozvazoval a další je strkal do mlátičky. Byla to pekelná práce, neboť bylo horko a u mlátičky se silně prášilo. Tenkrát ještě nebyly kombajny, které sklídily úrodu bez ruční práce. My děti jsme chodily na pole, které bylo již sklizené sbírat klásky pro slepice.

Senoseč. V červnu se sešli u nás tačkoví bratři: strýc Josef, Jan a Martin. Všichni měli nakuté dobré kosy a vydali se na Miládku. Tak se nazývala louka, kterou bylo třeba pokosit. Byl to nádherný pohled na čtyři sekáče, kteří jeden za druhým sekli trávu. Mamka jim tam nosila jídlo. Pak seno sušili na slunci. Potom již usušené seno přivezli k nám a přistavili vůz k půdě. Taťka vzal vidle a třefoval se do vikýře na půdě. Mamka seno odebírala a uskladňovala na půdě. Seno bylo určeno pro domácí zvířata na zimu.

V té době byl v kurzu Mičurin, který se snažil vypěstovat víceklasou pšenici. Také v naší obci byl založen „Mičurinský“ kroužek. My dva s bratrem jsme byli velmi podnikaví. Napsali jsme dopis Lysenkovi do Moskvy, že chceme taky pěstovat víceklasou pšenici a poprosili jsme ho, aby nám poslal několik semínek. Odeslali jsme dopis do výzkumného ústavu v Moskvě. Nevěděli jsme, jestli náš dopis bude doručen adresátovi. Jaké bylo naše překvapení, když za několik měsíců přišel malý balíček a v něm kromě dopisu od Lysenka bylo několik semínek. Na jaře jsme semínka zaseli na naší zahrádce. Semínka vzešla a oba dva sourozenci jsme se o ně pečlivě starali. Na našem políčku jsme vypěstovali pšenici, která měla na jednom stvolu pět klásků. Bohužel dál jsme s naším pokusem nepokračovali.

Ve škole v Horním Němčí jsme se pokusili chovat včely. Měli jsme jedno včelstvo a sklídili jsme asi 7kg medu. Já jsem o tom napsal článek do Pionýrských novin a referoval o naší aktivitě na výstavě v Uherském Brodě.

Jediné auto vlastnil Horňák, který nás několikrát vozil k doktorovi do Hluku. Prvního „Spartaka“ měl Jaroš Ondra.

V nové sokolovně se začalo promítat kino. Pamatuji si na den, kdy nás taťka vzal do kina, kde se promítala pohádka o veliké řepě. Chodit do kina byl pro nás svátek.

Přišel podzim, sbírali jsme bukvice a padavky. Kluci se honili za draky, které jsme vyráběli ze špejlí a novinového papíru. Lepili jsme to kváskem, který po uschnutí dobře držel. Závodili jsme, který vyletěl výš a který vydržel co nejdéle. K večeru jsme si pekli brambory na poli.

Nejvíce jsme se těšili, až se začnou vařit trnky. Sousedovic tetka Malíková, zvaná Malíčka, která měla syna Pepu, který byl někde v Brně a psal knihy o Slovákku. Takže Malíčka měla doma měděný kotel s dřevěným míchadlem a vařila se v něm povidla. Byl to takový malý svátek. U Malíčky se sešly báby a také náš děda, který obsluhoval míchadlo a byl zároveň výborným vyprávěčem. Takže my děti jsme seděly úplně potichu a poslouchaly jsme dědečkovy historky. Když najednou přišel náš čas. Rozvařené trnky bylo nutno přecedit, zbavit pecek a velkou dřevěnou vařečku nám nechali olizovat. To byla dobrota! Potom za neustálého míchání se trnky nechaly zahustit, až z nich byla výborná povidla.

Zabíjačka. Na jaře koupili rodiče selátko. Mamka ho dobře krmila, dávala mu pomeje složené z brambor, šrotu a kozího mléka a říkala mu muši, muši. Selátko pěkně přibývalo na váze a když se blížila zima, rozhodli se rodiče, že prase půjde na porážku. Mamka ho oplakala, ale přitom roztápěla na dvorku kotel. Pak přišel řezník strejda Vykopal. Prase bylo skolené a byly vyrobeny výborné jitrničky a jelita. Pochutnávali jsme si na ovaru a strejda řezník s taťkou si to okořenili slivovicí, kterou jsme pálili v pálenici v Horním Němčí. Protože jsme tenkrát neměli mrazák, vyráběly se konzervy, které se chladily v potoku. Vybralo se maso na uzení, naložilo se do škopku se solí a česnekem. Za tři neděle taťka nachystal dřevo na uzení. Řekl, že vybral několik polínek jalovce, aby maso pěkně vonělo. Když jsme přivezli maso z udírny, hned jsme se do něj pustili. Nejvíce nám chutnala panenka. Za několik týdnů jsme s bratrem šli k tetičce Jančové (tetička byla manželka bratra naší mamky, Františka Janče) na oběd, protože mamka vařila žebra. Když jsme se vrátili, ptala se nás mamka, co měla tetička k obědu. Smutně jsme řekli, že měla taky uzenou polévku. Nevím, co bych dnes dal za uzená vepřová žebra z naší zabíjačky.

Taťka byl zapálený sociální demokrat. Po sloučení sociálně demokratické strany s komunistickou stranou zůstal bezpartijní. Pracoval pro velkou stavební firmu v Brně. Byl velmi sečtělý a ambiciózní. Jednou, když přijel z Brna, přivezl nám něco, čemu jsme nerozuměli a nevěděli na co to je. Teprve později jsme zjistili, že to jsou příložníky. Prohlásil o nás dětech, že z nás budou samí doktoři a inženýři. Své ambice přenesl i na nás, což se později ukázalo. Ani jeden z nás sourozenců nebyl sice doktor, ale dva jsme vystudovali technickou vysokou školu a sestřička, po absolvování konservatoře se stala známou operetní zpěvačkou v Brně.

Mamka byla velice pobožná. Chodila do kostela a k tomu vedla i nás. Nás ovšem chodit do kostela velmi nudilo. Proto jsme raději chodili za kostel. Samozřejmě doma bylo vždycky kázání. Mamka byla velice hodná a ovládala skvěle ruční práce, jako pletení svetrů, háčkování záclon a vyšívání, vyráběla překrásné kraslice ze skořápek z husích, kachních a slepičích vajec pro celou vesnici.

Ve Slavkově byly dvě hospody. Přímo uprostřed obce byla hospoda u Vinklárků. Druhá hospoda byla na dolním konci obce. Hospoda u Vinklárků byla zrušena jako první, druhá hospoda fungovala až do doby, kdy byla postavena a dána do provozu restaurace v hotelu „Pod Javořínou“.

Vedle hospody byla kovárna, kde jsem obdivoval kováře pana Stojaspala při kutí koní a chodil jsem do kovárny, když na příklad bylo třeba nabrousit srp.

Obchody, kam jsme chodili nakupovat, byly dva. Obchod u Rašků byl se smíšeným zbožím a byl zrušen v padesátých letech, kdy probíhaly represálie proti kulakům a keťasům. To bylo nejsmutnější období těch let. Posléze byl otevřen obchod se smíšeným zbožím v areálu býva-

lého Havlíčkova statku, kam jsme také chodili pro nákup vepřového masa, které bylo z porážky v JZD, které bylo založeno v roce 1951. Jednu zajímavost z té doby. Když se zakládalo JZD, sedlák Pálka odolával a říkal, že do družstva nepůjde, jedině přes jeho mrtvolu.

Dále to byl obchod u Ševčíků, kteří měli rovněž masnu. V obci byl též mlýn, který byl plně elektrifikován. Vlastnil ho Machálek, otec již vzpomínaného fotbalisty Zdeňka Machálka. Bohužel i na něho v padesátých letech přišla pohroma v podobě několikaletého uvěznění. Proti škole bydlel švec pan Domin, k němuž jsme chodili, když se nám rozbily boty. Vůně čerstvého chleba se nesla z Bartošovy pekárny. Pro mléko a máslo jsme chodili k místním sedlákům. Taky pro med jsme chodili ke Kohoutkovi. Na záhumní byl všeuměl Franta Šimůnek, který opravil všechno, co se porouchalo. Kubiš byl malíř pokojů. Cyril Růžička byl elektrikář.

U nové silnice stavěl opravárenskou dílnu František Švardala, který bohužel tragicky zahynul na motorce u Dolního Němčí. Přibližně v té době přišel další můj spolužák Staňa Mančík o otce, který jezdil s traktorem v družstvu a rovněž tragicky zahynul při nehodě.

Chodil jsem okolo Hulíkovy truhlárny, kde to velmi příjemně vonělo dřevem. Taťka jako zedník pomohl řadě lidem např. opravit fasády domů. Když se bratr zranil na kole, ošetřil ho samaritán Ondrůšek, který bydlel u starého hřbitova. My všichni jsme se narodili doma ve Slavkově. Na svět nám pomohla porodní bába Kohoutková. Každý rok se naši rodiče po dohodě s lesníkem Lukášem zásobili dřevem na zimu. Lidé si pomáhali jeden druhému. Ve Slavkově bylo plno řemeslníků, vyučených v daném oboru.

Obec byla v těch letech naprosto soběstačná a aktivní. Vyprodukovala všechno, co bylo k životu potřeba.

Co říci na závěr. Od roku 1945 do roku 1955 jsme přežili nejtěžší období našeho života. Jako děti jsme byli svědky druhé světové války, ve které si nikdo nebyl jist svým životem. V padesátých letech jsme byli svědky dalšího temného období.

Ale byli jsme vychováni k tomu, abychom se učili, připravovali do života a k hrdosti na to, že jsme Moravané, jako součást nezlomného českého národa.

V Praze, 20. srpna 2019

**Ing. Zdeněk Pochylý,
kontakt: z.pochyly@centrum.cz**

